

Chuyện về những người phụ nữ vượt bão

Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã
đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế”

Một buổi đánh giá nhu cầu nhận hỗ trợ kỹ thuật của người dân tại xã Điện Hương, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế. Ảnh: HCTĐ TTH

Về Dự án

Đợt bùng phát COVID-19 lần thứ tư trong năm 2021 tại Việt Nam đã tác động không nhỏ tới tình hình kinh tế và xã hội. Trong đó, nhóm dân cư dễ bị tổn thương như người nghèo, phụ nữ, trẻ em, người khuyết tật, người dân tộc thiểu số...chịu nhiều ảnh hưởng nhất. Lao động nông thôn trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế, đặc biệt là các nữ nông dân, không nằm ngoài bối cảnh chung đó.

Tổ chức Oxfam tại Việt Nam đã hợp tác với Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế (HCTĐ TTH), thực hiện khoản viện trợ của chính phủ New Zealand thông qua Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế”. Dự án có ngân sách hơn 4,94 tỷ đồng, được triển khai trên địa bàn sáu xã: Phú Gia, Phú Diên, Giang Hải, Vinh Hưng, Phong Chương, Điền Hương thuộc ba huyện: Phú Vang, Phú Lộc và Phong Điền, bắt đầu từ ngày 01/09/2023 đến ngày 31/07/2024.

Sau gần một năm thực hiện, Dự án đã góp phần hỗ trợ thiết thực cho 1.511 nữ nông dân nghèo và cận nghèo, trong đó có 221 phụ nữ khuyết tật trên địa bàn sáu xã thuộc ba huyện ưu tiên, để họ và gia đình phục hồi và phát triển sinh kế bền vững. Các nữ nông dân đã tham gia 30 lớp đào tạo, tập huấn kỹ thuật sản xuất nông nghiệp dựa trên nhu cầu của họ. Trong số đó, 1.000 nữ nông dân đã được hỗ trợ phục hồi sinh kế thông qua hình thức cấp vốn bằng tiền mặt trị giá 3,2 triệu đồng/người trên cơ sở kế hoạch quản lý, sử dụng vốn phục hồi sinh kế đã được thẩm định và phê duyệt.

Ấn phẩm này ghi lại những câu chuyện ngắn về những người phụ nữ mà Dự án đã may mắn được đồng hành, hỗ trợ, và chứng kiến những đổi thay đầy ý nghĩa.

Thừa Thiên Huế, tháng 7, năm 2024

Khởi đầu mới

Chị Lê Thị Hương cải thiện thu nhập nhờ mô hình nuôi gà. Ảnh: HCTĐ TTH

Sau đại dịch COVID-19, chị Lê Thị Hương cùng chồng từ Thành phố Hồ Chí Minh trở về quê với tâm trạng nặng trĩu. “Cuộc sống khó khăn lắm, gần như chỉ còn hai bàn tay trắng,” chị nhớ lại. Dịch bệnh đã khiến công việc buôn bán trái cây của hai vợ chồng tại thành phố điêu đứng. Số tiền tích góp ít ỏi cũng không còn, buộc anh chị và hai con phải về quê ở xã Phú Diên, huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên Huế, và bắt đầu lại cuộc sống từ túp lều được bà con láng giềng giúp đỡ. “Em buôn bán vật ở chợ trong xã, chồng thì ai thuê gì làm lấy, khi đỡ dịch rồi thì anh ấy đi lái xe thuê cho người ta nhưng cũng rất bấp bênh”, chị nhớ lại.

Sự thay đổi bắt đầu khi chị Hương được bà con trong thôn và chính quyền địa phương bầu chọn là một trong 1.500 người nhận hỗ trợ của Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” được Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai. Thông qua các khóa tập huấn kỹ thuật nông nghiệp, chị Hương đã được trang bị các kỹ năng quản lý chăn nuôi, cùng sự hỗ trợ tài chính để phát triển mô hình nuôi gà. Điều này không chỉ giúp gia đình chị cải thiện đáng kể thu nhập mà còn thay đổi cách nhìn nhận và tiếp cận trong sản xuất chăn nuôi. Chị đã mạnh dạn đầu tư vào những con giống tốt hơn, chủ động tiêm phòng dịch bệnh, từ đó nâng cao hiệu quả kinh tế của mô hình nuôi gà.

“Lúc đầu mình cũng băn khoăn không biết tham gia có thực sự giúp ích được gì không. Nhưng qua từng buổi tập huấn, mình thấy hiểu biết thêm nhiều,” chị Hương vừa chỉ tay vào đàn gà vừa tự hào. “Đấy, mình nuôi gần tháng rồi mà chưa chết con nào, chứ như lần trước do không biết nên không được như thế này”. Chị tính toán, với 3.200.000 đồng mà Dự án hỗ trợ, sau lứa này, chị sẽ thu được gần 7.000.000 đồng. “Tạm thế cái đã, chứ chắc rồi em sẽ tăng thêm, rồi thu nhập mỗi thứ một tý cuộc sống sẽ ổn định hơn”, chị hy vọng.

Phục hồi và hy vọng

Cán bộ Hội Chữ Thập Đỏ đến thăm nhà chị Ly sau cấp phát. Ảnh: HCTĐ TTH

Là một người bị khuyết tật vận động, chị Nguyễn Thị Ly, một nông dân xã Phong Chương, huyện Phong Điền, gặp khó khăn “kép” khi dịch COVID-19 ập đến. “Khi khỏe thì cũng đi mò cua bắt ốc bán lấy tiền mua thuốc men. Nhưng lúc dịch bệnh thì mọi hoạt động buôn bán tạm dừng, sinh hoạt thì khó khăn, cuộc sống đảo lộn hết,” chị Ly chia sẻ.

Khi Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” được Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai, chị Ly là một trong những người được cộng đồng bình xét nhận hỗ trợ. “Tôi là phụ nữ đơn thân, lại bị khuyết tật có hoàn cảnh khó khăn, nghe nói đúng tiêu chí dự án mới được chọn đó. Mà may bà con thương, hợp thôn ai cũng đồng tình bầu cho tôi được nhận hỗ trợ. Trong buổi họp, Trưởng thôn thông tin dự án cụ thể lắm, nên mọi người hiểu, ai không được chọn vẫn vui vẻ không ý kiến gì”, chị chia sẻ.

“Tôi thấy chương trình rất khác các chương trình trước đây tôi từng được tham gia vì không chỉ cho tiền vốn mà còn cho cả kiến thức.”

Khi được hỏi về khó khăn khi tham gia tập huấn do gặp khuyết tật vận động, chị Ly cười: “Ban Tổ chức chu đáo lắm! Tôi không ghi chép được thì họ phát tài liệu mang về, giảng viên thì hướng dẫn nhiệt tình dễ hiểu, còn cho tôi số điện thoại để hỗ trợ trực tiếp nữa.”

Với những hỗ trợ thiết thực và kịp thời từ dự án, chị Ly đã có thể phục hồi các hoạt động chăn nuôi và trồng trọt của mình, cải thiện thu nhập và chất lượng cuộc sống. Nhờ áp dụng những kiến thức từ tập huấn, chị hy vọng mùa màng năm nay phát triển tốt hơn, mang lại lợi nhuận cao hơn từ việc bán lúa và rau. Ánh mắt hiện rõ sự vui mừng, chị gửi lời cảm ơn sâu sắc đến nhà tài trợ, Oxfam, Hội Chữ thập đỏ các cấp và chính quyền địa phương đã quan tâm hỗ trợ cho chị cũng như những người dân khó khăn khác.

Theo ghi chép của anh Hồ Đình Vang, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ xã Phong Chương, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế

Tự tin phát triển sinh kế

Chị Lợi biết thêm nhiều kiến thức chăn nuôi heo nhờ các buổi tập huấn. Ảnh: HCTĐ TTH

Chị Ngân Thị Lợi, một nông dân thuộc dân tộc Thái sinh sống tại thôn Mộc Trụ, xã Phú Gia, huyện Phú Vang, đã trải qua nhiều thử thách do đại dịch COVID-19 gây ra. Trước khi dịch bệnh bùng phát, chị và gia đình chủ yếu sống dựa vào việc buôn bán ve chai và chăn nuôi nhỏ lẻ. Nhà chị đông người và có mẹ già yếu cần chăm sóc nên cuộc sống rất chật vật. Là lao động chính trong gia đình, chị Lợi không khỏi chua xót: “Đại dịch khiến mọi thứ đình trệ, từ việc buôn bán cho tới cuộc sống hàng ngày.” Khi tình hình dịch COVID-19 bắt đầu được kiểm soát, chị Lợi quay trở lại với công việc buôn bán ve chai và chăn bò thuê nhưng vẫn gặp nhiều khó khăn.

Từ tháng 10 năm 2023, chị Lợi tham gia vào Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” được Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai. “Tôi không ngờ dự án lại mang lại nhiều kiến thức bổ ích như vậy. Lúc đầu, tôi chỉ nghĩ được được nhận tiền hỗ trợ là xong,” chị Lợi chia sẻ.

Chị Lợi đã tham gia đầy đủ các lớp tập huấn kỹ thuật trồng trọt và chăn nuôi, trong đó, chị thích nhất là kỹ thuật chăn nuôi heo, từ cách cho ăn, chăm sóc đến phòng trừ dịch bệnh. “Thầy hướng dẫn cách lập kế hoạch làm sao chăn nuôi cho có hiệu quả, những nội dung thầy nói rất dễ hiểu, cơ bản bà con đều nắm rõ hết”, chị cho biết. Với 3,2 triệu đồng được hỗ trợ từ Dự án, chị đầu tư mua heo giống và thức ăn chăn nuôi. Nhờ áp dụng những kiến thức đã học, chị tự tin về dự định mở rộng đàn heo nuôi của mình. Chị Lợi ước tính, sau khoảng 4,5 đến 5 tháng, chị sẽ bán heo và thu về khoảng 8-9 triệu đồng.

Nói về việc bầu chọn hộ gia đình tham gia Dự án, chị Lợi cho biết dù một thôn có mấy trăm hộ cũng chỉ chọn ra được 20 hộ, nhưng bà con đều đồng tình với kết quả đó vì quá trình bầu chọn diễn ra công khai, minh bạch “Các bác trưởng thôn cùng các ban ngành đoàn thể đã dựa vào các tiêu chí của dự án để lựa chọn những người tham gia dự án, lập danh sách và hỏi từng nữ nông dân có nhu cầu tham gia”.

Một buổi cấp phát tiền mặt cho các nữ nông dân tại Xã Phong Chương, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế. Ảnh: HCTĐ TTH

Khởi sắc

Chị Sáu bên đàn bò đang sinh sôi của gia đình. Ảnh: HCTĐ TTH

Đối với chị Hồ Thị Sáu, một nông dân ở xã Vinh Hưng, huyện Phú Lộc, đại dịch COVID-19 giáng xuống chị những khó khăn chồng chất. Là trụ cột kinh tế trong gia đình và phải chăm sóc người chồng mắc bệnh hiểm nghèo, chị Sáu nhớ lại: “Ai thuê gì thì mình làm nấy. Em phải thêm nuôi gà, còn các con thì phụ mẹ chăn bò. Cố gắng lắm cũng là để kiếm tiền mua gạo, thuốc thang cho chồng và lo cho 3 con ăn học, nhưng vẫn thiếu trước hụt sau”.

Nhờ sự hỗ trợ của Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” được Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai, chị Sáu đã có thêm cơ hội để phát triển kinh tế gia đình. Chị tham gia vào Dự án thông qua một quá trình bầu chọn công khai và minh bạch tại thôn. “Họ làm kỹ lắm. Đầu tiên phải là phụ nữ mới được chọn, rồi ưu tiên những người bị khuyết tật, người thuộc diện hộ nghèo, cận nghèo, hộ thật sự khó khăn... và những hộ đó phải có khả năng lao động thì họ (DA) mới đưa vào diện hỗ trợ”, chị kể lại.

“Được chọn rồi nhưng chưa được nhận tiền liền đâu. Dự án còn tập huấn cho những người được chọn về kỹ thuật sản xuất chăn nuôi trồng trọt, nuôi trồng thủy sản, rồi biết cách lập kế hoạch để sản xuất nữa.”

Với khoản tiền mặt hỗ trợ, chị đã chủ động vay mượn thêm và mua hai con bò cái để chăn nuôi. Không lâu sau, bò mẹ sinh con, giờ nhà chị có ba con bò. Chị tính toán giữ lại hai con bò mẹ và bán con bò con được khoảng 14 triệu sau một năm. “Hy vọng là đàn bò sẽ sinh sôi để gia đình em cải thiện được cuộc sống,” mắt chị ánh lên niềm vui.

“Mong rằng sẽ có nhiều dự án tương tự để hỗ trợ nhiều phụ nữ nông thôn vượt qua khó khăn, hướng tới tương lai tốt đẹp hơn”, chị Hòa nói sau lời cảm ơn Dự án.

■ Theo ghi chép của chị Dương Thị Lý, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ xã Vinh Hưng, huyện Phú Lộc, tỉnh Thừa Thiên Huế

Bình minh sau bão

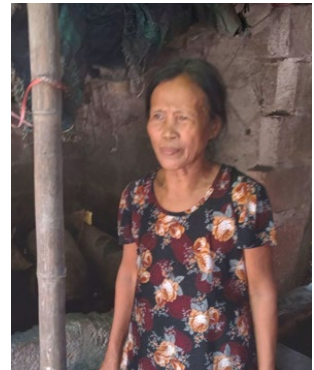
Bà Mai Thị Cam, một nữ nông dân nghèo ở xã Giang Hải, tỉnh Thừa Thiên Huế, đã trải qua không ít gian khổ từ khi còn trẻ. Là một bà mẹ đơn thân, bà đã tự mình nuôi nấng người con gái tật nguyền, rồi lại thay con lo lắng, chăm sóc cho cháu ngoại. Cuộc sống của bà càng trở nên khó khăn hơn khi đại dịch COVID-19 bùng phát, cắt đứt nguồn thu nhập từ việc làm thuê của bà. “Trước đó, thỉnh thoảng còn có thể đi làm thuê những việc nhẹ để kiếm tiền trang trải cho cuộc sống. Đau ốm, tôi cũng cố gắng, ai thuê gì cũng làm, để có tiền lo cho cháu, cho con. Nhưng kể từ khi dịch bệnh xảy ra, không ai thuê nữa”, bà Cam nhớ lại.

Biết hoàn cảnh chạy từng bữa gạo của gia đình bà, chính quyền địa phương và thôn xóm đã quan tâm giúp đỡ. Được hỗ trợ lợn giống và ít thức ăn từ chương trình hỗ trợ dành cho người nghèo, bà vay mượn thêm một ít vốn để nuôi lợn. Thời gian đó, do chưa có nhiều kinh nghiệm nên bà chỉ lãi được 600.000 đồng/con.

Rồi bà Cam nhận được sự hỗ trợ từ Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” do Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai.

Bà đã có cơ hội tham gia vào các khóa tập huấn chuyên sâu về chăn nuôi, nơi bà học hỏi được nhiều kỹ năng quản lý và kỹ thuật chăm sóc vật nuôi hiệu quả từ việc dựng chuồng trại, lựa chọn con giống đến chăm sóc và phòng chống dịch bệnh. Với số tiền hỗ trợ 3.200.000 đồng từ Dự án, bà đã quyết định mua heo giống lớn đã tiêm phòng, giúp giảm thiểu rủi ro dịch bệnh và tăng hiệu quả kinh tế. Nhờ áp dụng các kiến thức từ khóa tập huấn, bà Cam nhắm tính sẽ thu được lãi khoảng 3.000.000 đồng cho bốn con heo được nuôi trong bốn tháng. Số tiền tuy không lớn nhưng là cú hích cần thiết để tiếp thêm động lực và niềm tin cho những người đang bấp bênh như bà.

Vấn nụ cười hiền hậu, bà Cam đáp ứng: “Tôi cảm ơn Dự án. Nhờ đó mà mẹ con tôi mới có cơm ăn no, áo mặc đủ, có tiền mua viên thuốc lúc ốm đau. Tôi mừng lắm mấy cô chú ơi!”

Bà Mai Thị Cam trong một chuyến thăm sau cấp phát của Dự án. Ảnh: HCTĐ TTH

Đàn heo bà Cam đầu tư nhờ tiền vốn của Dự án hỗ trợ. Ảnh: HCTĐ TTH

Theo ghi chép của chị Trần Thị Phương Hà, Công chức Văn phòng Thống kê phụ trách công tác Hội Chữ thập đỏ xã Giang Hải, huyện Phú Lộc, tỉnh Thừa Thiên Huế

Vững vàng hơn

Chị Vân (đứng giữa) dẫn đoàn cán bộ đi thăm ruộng nhà mình. Ảnh: HCTĐ TTH

Chị Nguyễn Thị Diệu Vân, một nữ nông dân ở thôn Thanh Hương Đông, xã Diên Hương, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế có hoàn cảnh gia đình khó khăn. Trước đại dịch COVID-19, thu nhập của gia đình chị chủ yếu từ trồng lúa và chăn nuôi lợn, gà. Chồng chị làm thêm việc phụ hồ khi có người thuê mướn. Trong thời gian dịch bệnh, gia đình chị làm đủ mọi việc có thể tạo ra thu nhập, từ trồng lúa, trồng rau, chăn nuôi đến đan lưới, nhưng vẫn rất bấp bênh.

Chỉ vào khu đất trồng lúa trước nhà, chị nhớ lại: “Bây giờ lúa xanh tươi thế, mà lúc đó gia đình tôi phải chấp nhận bỏ hoang, vì làm chi phí phân thuốc cao, lúa lại không bán được.”

Khi Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” được Chính phủ New Zealand tài trợ và do tổ chức Oxfam cùng Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp triển khai trên địa bàn xã Diên Hương để hỗ trợ các nữ nông dân nghèo trên địa bàn xã có hoàn cảnh khó khăn, chị được bà con và chính quyền trong thôn bình chọn vào danh sách tham gia Dự án. “Xã có 150 hộ tham gia tập huấn, nhưng chỉ có 125 người (hộ) là nữ giới được chọn”.

Chị kể thêm, chị là nông dân lao động chân tay quen rồi, cứ làm theo truyền thống. Khi biết phải tham gia tập huấn, bản thân chị cũng lo lắng, nhưng khi đi học mới thấy kiến thức rất phù hợp và có ích.

Với số tiền 3,2 triệu đồng do Dự án hỗ trợ, gia đình chị đã trả bớt một phần chi phí máy cày, làm đất và mua giống lúa, phân bón. “Lúc đầu, gia đình tôi xây dựng kế hoạch làm thêm hai sào ruộng thôi, nhưng thời tiết ủng hộ và có thêm nguồn hỗ trợ kịp thời của dự án nên gia đình tôi mạnh dạn làm thêm bốn sào nữa. Hiện ruộng lúa của tôi đang chăm sóc theo kỹ thuật được tập huấn đang phát triển tốt. Cuối tháng 8 là tôi thu hoạch. Trừ tất cả các chi phí, theo giá lúa hiện nay, lãi được khoảng 7-8 triệu đồng. Tôi sẽ tiếp tục trồng lúa trên diện tích này vào các vụ sau để kiếm thu nhập tăng kinh tế gia đình”, chị vui mừng chia sẻ.

Theo ghi chép của anh Hồ Quang Tổng, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ xã Diên Hương, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế

Chị Vân (áo kẻ) dẫn đoàn cán bộ đi thăm ruộng nhà mình. Ảnh: HCTĐ TTH

Sau một năm triển khai, Dự án “Phục hồi sinh kế sau COVID-19 cho nữ nông dân tại các xã đặc biệt khó khăn và các xã khó khăn tại tỉnh Thừa Thiên Huế” đã góp phần đảm bảo an sinh xã hội, giảm gánh nặng do đại dịch COVID-19 gây ra cho những người dân trên địa bàn sáu xã thuộc ba huyện Phú Lộc, Phú Vang, Phong Điền. Sự hỗ trợ được kỳ vọng sẽ tăng cường năng lực thích ứng cho phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương, để họ có bước đệm phát triển sinh kế bền vững trong tương lai.

Thành công của Dự án có được nhờ sự hợp tác hiệu quả của Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế cùng với các cấp chính quyền và các đối tác địa phương, với mục tiêu đặt lợi ích của người dân ở vị trí trung tâm.

Oxfam tại Việt Nam trân trọng những hỗ trợ kịp thời và đầy tính nhân văn của Chính phủ New Zealand với Việt Nam trong cả giai đoạn ứng phó và phục hồi sau đại dịch; xin cảm ơn sự đồng hành của Hội Chữ thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế cùng các đối tác địa phương trong suốt quá trình triển khai dự án để mang lại lợi ích thiết thực, lâu dài cho người dân.

Lời cảm ơn đặc biệt nhất xin gửi đến những người dân đã tham gia vào dự án. Chính sự tham gia chủ động và nhiệt tình của họ đã mang đến những đổi thay đầy ý nghĩa tại cộng đồng.

